

Список використаних джерел

1. Попадинець Г. Правова культура як важливий елемент правової системи України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2014. № 782. С. 123–128.
2. Уханова Н. С. Правова культура молоді в Україні. *Інформація і право*. 2019. № 2(29). С. 156–166.
3. Хомишин І. Ю. Роль правової культури у забезпеченні порядку у суспільстві. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2014. № 810. С. 105–109.
4. Цінності Української молоді: результати репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді (Дослідження Центру незалежних соціологічних досліджень «ОМЕГА» на замовлення Міністерства молоді та спорту України; автори: Наталія Дмитрук, Ганна Падалка, Сергій Кіреєв, Ірина Мостова, Олена Бікла, Владислав Шелепа). Київ, 2016. С. 73–74, 77, 83.

Руслана Котенко

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Історико-культурна спадщина демонструє собою невід'ємну частину середовища проживання людини. Включаючись у систему соціокультурної пам'яті суспільства, здійснює соціально просторово-часовий зв'язок, що надає соціуму певну стабільність. Історико-культурна спадщина у просторово-часовому аспекті постає однією з структурно-утворюючих елементів геокультурного простору.

Використання потенціалу історико-культурної спадщини може стати підтримуючою, а в деяких регіонах і провідною галуззю економіки. Для реалізації цього потенціалу необхідно виявити особливості формування та територіальну диференціацію історико-культурної спадщини, оцінити можливості і механізми його використання в інтересах сталого соціально-економічного розвитку території.

При вивченні історико-культурної спадщини певної території (або певної культурно-територіальної спільності) дотримуються конкретні складові. З одного боку, це реальна предметно-об'єктна складова даного поняття – пам'ятники історії і культури, з іншого – історична і природна спадщина будь-якого етносу. Все це об'єднується у історичні та культурно-ландшафтні території. Саме такий підхід, на думку Ю. Веденина, «не суперечить збереженню і відродженню культурного середовища, а також дозволяє ставитися до спадщини не як до музейного експонату, а як до надбань, залишених нам попередніми поколіннями не

тільки на зберігання, а й на використання і примноження» [1, с. 5].

Науковцями встановлено, що в положеннях Конвенцій ЮНЕСКО, а саме у міжнародному праві у сфері захисту культурної спадщини, існує певна градація базових понять (таблиця 1) [4].

Таблиця 1

Структура культурної спадщини

Об'єкти матеріальної культурної спадщини		Об'єкти нематеріальної культурної спадщини	
нерухомі	рухомі	способи діяльності	предмети діяльності
об'єкт, який не може бути перенесений на інше місце без втрати його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду та збереження своєї автентичності	частини нерухомого об'єкта культурної спадщини, його елементи (групи елементів), які складають з ним одне ціле; після вивчення зв'язків із середовищем вони можуть бути відокремлені від нерухомого об'єкта, якщо це не призведе до втрати археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, архітектурної, мистецької, наукової або культурної цінності всього об'єкта	звичаї, форми показу та вираження, знання та навички	інструменти, предмети, артефакти й культурні простори

Вивчення і висвітлення історико-культурної спадщини Кіровоградської області має багатогранне значення. Історико-культурна спадщина несе правдиву інформацію про життєдіяльність наших пращурів у різних сферах і галузях, дозволяє побачити видатні досягнення наших попередніх поколінь земляків, окремих постатей. Також, вивчення історико-культурної спадщини виступає, як виховання справжнього патріотизму та любові до рідної Землі і природи.

Виділення даних геокультурних одиниць дозволяє виявити провідні творчі та культурні центри області. Найбільш численну і різноманітну категорію історико-культурної спадщини регіону складають пам'ятники історії та культури. При вивченні історико-культурного потенціалу враховуються ті об'єкти і елементи культури, які збереглися на території області до сьогоднішнього дня. «Нерухомі» пам'ятники історії та культури допомагають простежити динаміку геокультурних процесів і виявити основні тенденції та закономірності культурного генезису області. Серед них окремо можна виділити пам'ятники археології (стародавні поселення, поховання і поодинокі пам'ятники), культові споруди (храми, собори, каплиці, дзвіниці, монастирі і монастирські комплекси) і світські споруди

(садиби і садибні комплекси). Кількісний аналіз відображає різноманіття і значимість реально існуючих історико-культурних об'єктів.

Сучасний геокультурний простір Кіровоградської області, що володіє в цілому багатою історико-культурною спадщиною, характеризується внутрішнім розмаїттям. Складна взаємодія цілого ряду факторів (історичних, природних, соціально-економічних) різного ступеня, вплинули на історико-культурний розвиток регіону та динаміку геокультурних процесів, що призвело до відокремлення в регіональному геокультурному просторі окремих територій, які характеризуються певними (специфічними) історико-культурними наповненнями.

Якийсь ресурс історико-культурної спадщини є практично в кожній місцевості. За значного накопичення історико-культурних ресурсів вони можуть стати частиною туристської пропозиції [3, с. 25–39].

Шість населених місць Кіровоградської області включено до Списку історичних населених місць України (постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878), а саме:

- м. Кропивницький (колишній м. Кіровоград), 1754 року заснування;
- м. Бобринець, 1767 року заснування;
- м. Новомиргород, 1740 року заснування;
- м. Новоукраїнка, 1769 року заснування;
- м. Олександрія, 1751 року заснування;
- смт. Нова Прага Олександрійського району, 1758 року заснування.

Загалом на території області поширено 5791 пам'яток та об'єктів культурної спадщини, а саме:

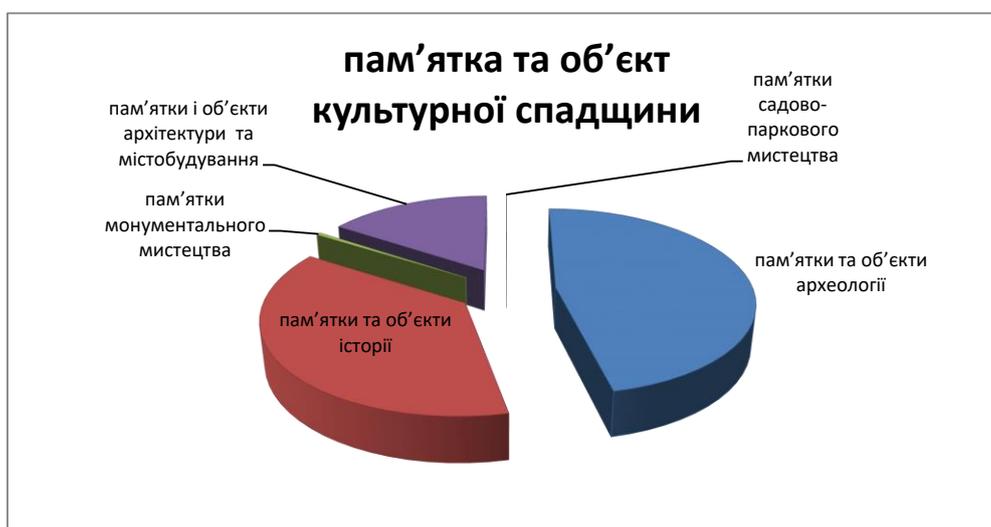
2697 – пам'ятки та об'єкти археології;

2161 – пам'ятки та об'єкти історії;

26 – пам'ятки монументального мистецтва;

905 – пам'ятки і об'єкти архітектури та містобудування;

2 – пам'ятки садово-паркового мистецтва [2].

Використання історико-культурної спадщини передбачає обґрунтування основних напрямків мобілізації потенціалу та формування регіональної соціально-економічної політики, спрямованих на нарощування саме цієї складової в економіці області.

Таким чином, на території Кіровоградської області можлива організація найрізноманітніших видів туризму, там зосереджена велика кількість об'єктів історико-культурної спадщини, які мають важливе значення в економіці регіону.

Список використаних джерел

1. Веденин Ю. А. Основы географического подхода к изучению и сохранению культурного наследия. *Наследие и современность. Информационный сборник*. Вып. 12. Москва: Ин-т Наследия, 2004. С. 3–21.
2. Кіровоградщина туристична. URL: <http://tourism.kr-admin.gov.ua/>
3. Поливач К. А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України. К.: Інститут географії НАН України, 2012. 208 с.
4. Уська У. Р. Конвенції ЮНЕСКО як базова складова національної системи правового регулювання пам'яткоохоронної діяльності: понятійно-термінологічний аспект. *Historical and cultural studies*. 2014. Vol. 1, Num. 1. С. 101–106.

Віолетта Кравченко

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Розуміння дискурсу та інтертекстуальності на сьогодні є актуальними питаннями філософії, літературознавства, лінгвістики. Системотвірними вважаються найбільш загальні, основні, обов'язкові ознаки, за якими ми визначаємо текст. До системотвірних категорій можна віднести авторство, адресатність, інформативність, а також інтертекстуальність.

Термін «інтертекстуальності» має автора та дату народження. Він запропонований Ю. Крістєвою у 1969 році у своїй першій книжці.

У другій половині ХХ – поч. ХХІ ст. проблеми інтертекстуальності стали в центрі наукових досліджень як західноєвропейських (Р. Барт, К. Леві-Стросс, Ж. Деррида, Ж. Женетт, Ю. Крістєва, М. Риффатерр, А. Бенкет, О. Розеншток-Хюссі, С. Фіш, Р. Богранд, Р. Лахман, А. Вежбицька, Н. П'єге-Гро, З. Мітосек, Р. Нич та ін.), російських, білоруських (М. Бахтін, Д. Лихачов, Ю. Лотман, Р. Якобсон, Ю. Тын'янов, О. Жолковський, Ю. Степанов, І. Смирнов, С. Смольников, О. Кубрякова, Н. Кузьміна,